

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O
PROVEDBI PROGRAMA
RURALNOG RAZVOJA
ZA 2024. GODINU
- SAŽETAK -**

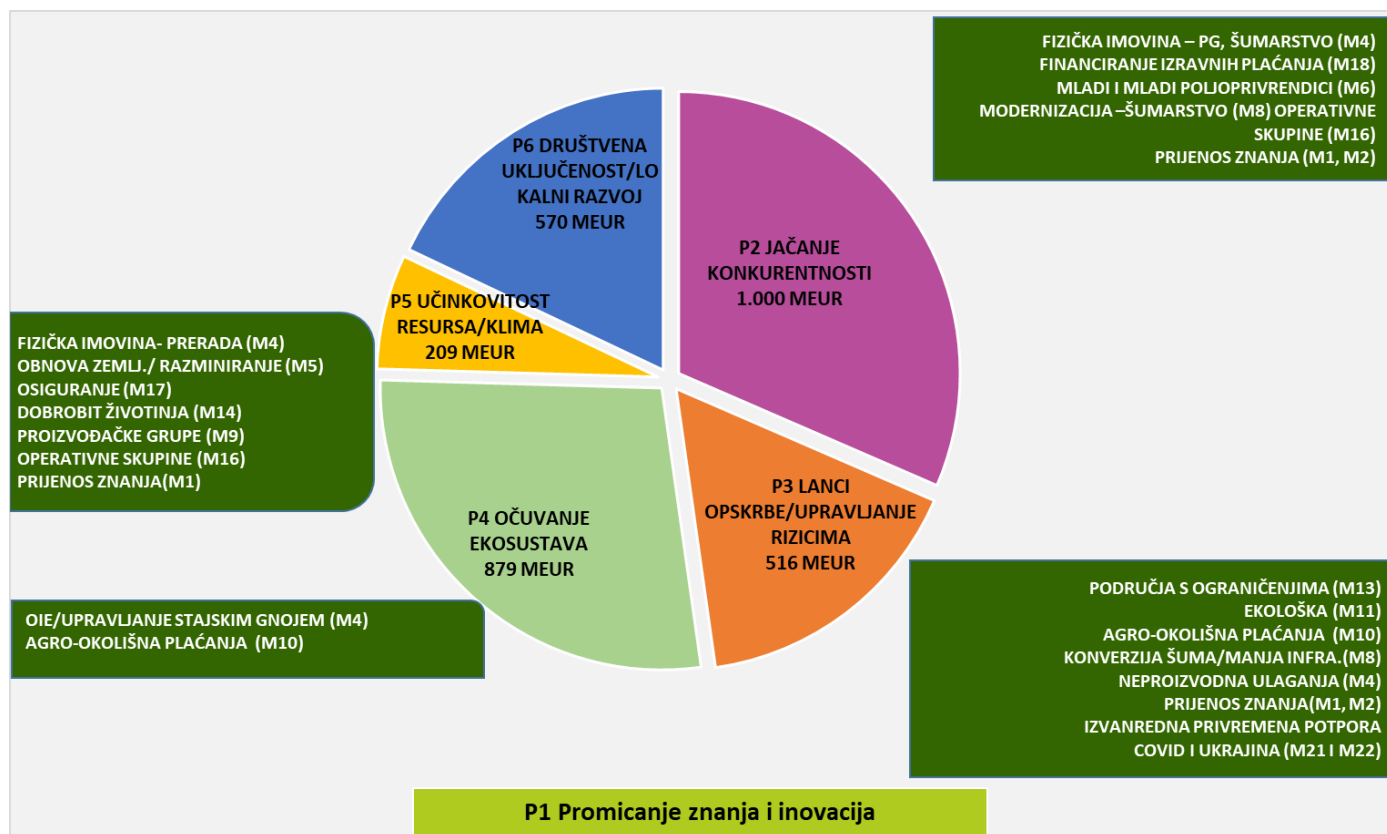
Uvod

Godišnje izvješće o provedbi Programa ruralnog razvoja RH (u daljnjem tekstu: PRR RH) obuhvaća period od početka provedbe do 31. prosinca 2024. godine, s naglaskom na 2024. godinu. Do kraja 2024. godine Republika Hrvatska je započela s provedbom svih mjera koje su programirane u PRR RH.

Ključne informacije o provedbi PRR RH i njegovih prioriteta (P)

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: PRR RH) odobren je Provedbenom odlukom Komisije C (2015) 3483 od 26. svibnja 2015. godine. Do kraja 2024. godine bilo je ukupno jedanaest izmjena PRR RH, a jedanaesta izmjena odobrena je u ožujku 2024. godine.

Nakon jedanaestih izmjena PRR RH, odobrenih od strane EK 12. ožujka 2024. godine, PRR RH se sastoji od 87 tipova operacija (TOP-ova) iz preko 40 pod-mjera unutar 20 mjera. Tipovi operacije su programirani pod 15 žarišnih područja (ŽP) unutar 6 prioriteta (P) te se njihovom provedbom očekuje izravan doprinos postavljenim ciljevima.

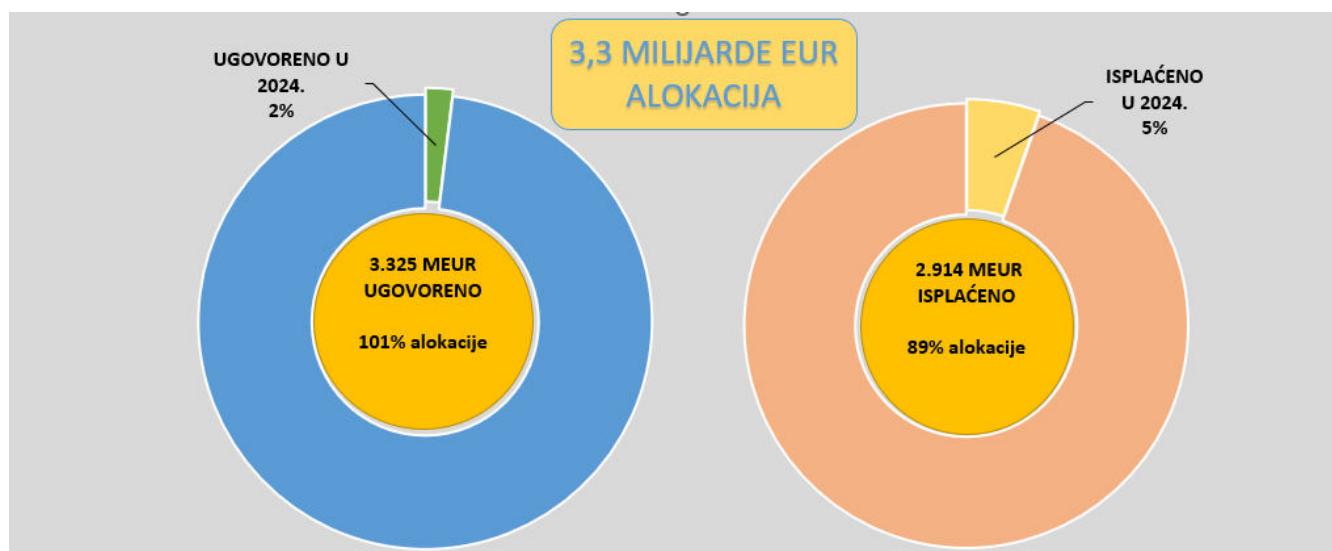

Ukupna javna sredstva u PPR RH (EAFRD, EURI i HR sredstva) su alocirana po mjerama i pripadajućim ŽP kojima doprinose (odnosno prioritetima) te za prioritet 4.:

Prioritet	Žarišno područje	Alocirano (EUR)	Mjere/ Tipovi operacija
Prioritet 2	2A	819.265.187	M1 (TOP 1.1.2., 1.2.1.), M2 (TOP 2.1.2.), M4 (TOP 4.1.1., 4.3.1., 4.3.2.), M6 (TOP 6.3.1.), M16 (TOP 16.1.1., 16.1.2.) i M18
	2B	91.151.032	M1 (TOP 1.1.3.), M2 (TOP 2.1.4.) i M6 (TOP 6.1.1.)
	2C	90.000.725	(TOP 4.3.3.) i M8 (TOP 8.6.1., TOP 8.6.2.)
		1.000.416.945	
Prioritet 3	3A	245.545.505	M1 (TOP 1.1.4.), M3 (TOP 3.1.1., 3.2.1.), M4 (TOP 4.2.1.), M9 (TOP 9.1.1.), M14 (TOP 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3., 14.1.4. i 14.1.5.) i M16 (TOP 16.4.1.)
	3B	270.723.083	M5 (TOP 5.2.1., 5.2.2.), M17 i M21
		516.268.588	
Prioritet 4		879.102.581	M1 (TOP 1.1.1.), M2 (TOP 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1.), M4 (TOP 4.4.1.), M8 (TOP 8.5.1., 8.5.2.), M10 (TOP 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9., 10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1.), M11 (TOP 11.1., 11.2.) i M13 (TOP 13.1., 13.2., 13.3.)
Prioritet 5	5C	70.243.092	M4 (TOP 4.1.3., 4.2.2.)
	5D	138.798.920	M4 (TOP 4.1.2.) i M10 (10.1.2., 10.1.14., 10.1.17)
	5E	169.346	M10 (TOP 10.1.7.)
		209.211.359	
Prioritet 6	6A	76.866.223	M6 (TOP 6.2.1., 6.4.1.) i M8 (TOP 8.6.3.)
	6B	492.897.311	M7 (TOP 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1.) i M19 (TOP 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1., 19.3.2., 19.4.1.)
		569.763.534	

Za prioritet 1 nisu izravno alocirana sredstva već se doprinos računa provedbom M1, M2 i M16 koje izravno doprinose drugim prioritetima.

Ukupna predviđena EU sredstva za PRR RH u razdoblju 2014.-2020. iznose 2.026.222.500 EUR, dok ukupna javna sredstva potpore (EU i HR sredstva) iznose **2.382.819.146 EUR**. Nakon devetih izmjena Programa, inicijalna sredstva, u prijelaznom razdoblju povećala su se za 902.349.968,80 EUR-a (sredstva prijelaznog razdoblja - 2021. i 2022. godina i EURI sredstva). Ukupna predviđena EU sredstva za PRR RH u razdoblju 2014.-2022. iznose 2.623.786.695 EUR, EURI sredstva iznose 201.671.714 EUR, dok ukupna javna sredstva potpore (EU, EURI i HR sredstva) iznose **3.285.684.564 EUR**. Do kraja 2024. godine odobreno je **3.324.699.481 EUR** javnih sredstava (101% od ukupno dostupnih javnih sredstava), od čega je u 2024. godini odobreno 74.986.433 EUR (2% ukupno odobrenih sredstava). Isplaćeno je **2.913.926.626 EUR** (89% od ukupno dostupnih javnih sredstava) za operacije koje su započele, od čega je u 2024. godini isplaćeno **156.676.676 EUR** (5% ukupno isplaćenih sredstava).

Provedba PRR RH po žarišnim područjima (ŽP), s obzirom na specifičnosti programiranih TOP-ova te zadane ciljne vrijednosti iz PRR RH

ŽARIŠNO PODRUČJE 1A „Poticanje inovacija, suradnje, i razvoja baze znanja u ruralnim područjima“

M1, M2 i M16 izravno doprinose horizontalnom ŽP 1A, iako su njihovi TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A, 2B, 3A i P4).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T1) i to:

- postotak ukupne javne potpore isplaćene za M1, M2 i M16 u odnosu na ukupna alocirana javna sredstva za PRR RH, sa ciljanom vrijednosti od 0,69%.

Do kraja 2024. godine provodile su se M1, M2 i M16 te je za M1 isplaćeno 4.853.143 EUR, za M2 je isplaćeno 8.829.197 EUR, a za M16 je isplaćeno 1.272.109 EUR. Ukupno je isplaćeno 14.954.449 EUR javne potpore, odnosno 0,46% ukupnih alociranih javnih sredstava, što znači da je ostvareno 66,12% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1B „Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti“

M16 izravno doprinosi horizontalnom ŽP 1B, iako su njezini TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A i 3A).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T2) i to:

- ukupan broj operacija suradnje za koje je dodijeljena potpora u okviru mjere suradnje, sa ciljanom vrijednosti od 20.

Provedba mjere 16, TOP-a 16.1.1. započela je početkom 2018. godine, dok je provedba TOP-a 16.4.1. započela u 2020. godini. Za svaki TOP (16.1.1. i 16.4.1.) su do sad bila raspisana po dva natječaja. Na kraju 2024. godine

ukupno je 19 projektnih ideja bilo odobreno te je isplaćeno ukupno 15 projekata. Ostvareno je 75,00% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1C „Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva“

M1 izravno doprinosi horizontalnom ŽP 1C, iako su njezini TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A, 2B, 3A i P4).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T3) i to:

- ukupan broj sudionika kojima je pružena izobrazba, sa ciljanom vrijednosti od 116.250.

Kroz TOP 1.1.1., provodilo se 16 vrsta strukovnih osposobljavanja vezanih uz M10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ i M11 „Ekološki uzgoj“, na kojima je ukupno do kraja 2024. godine osposobljeno 106.081 polaznika (vidi više pod P4). Kroz tip operacije 1.1.2. provodilo se 54 vrsta strukovnog osposobljavanja, na kojima je osposobljeno 32.625 polaznika (vidi više pod ŽP 2A). Kroz TOP 1.1.3. osposobljeno je dodatnih 4.377 polaznika. Stoga možemo konstatirati da je ostvareno preko 100% od postavljenog cilja, u vrijednosti od 143.083 polaznika.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2A „Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije“

Tipovi operacija koji su programirani i pod ŽP 2A, su: 1.1.2., 1.2.1, 2.1.2., 4.1.1., 4.3.1., 6.3.1., 16.1.1., 16.1.2. te M18.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T4):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR RH za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju, sa ciljanom vrijednosti od 1,71%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj poljoprivrednih gospodarstava koji su dobili potporu kroz započete operacije iz TOP-a 4.1.1. Do 31.12.2024. godine ukupno je 3.047 gospodarstva dobilo potporu (od čega je 1.986 gospodarstva kroz financijske instrumente). Vrijednost ostvarenja cilja je 1,94% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstva, a što je preko 100% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za ŽP 2A ugovoreno je 101% (uključujući M18), a isplaćeno na kraju 2024. godine 89%. Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 2A odobreno je: 107% za M1; 143% za M2; 101% za M4; 95% za M6, 93% za M16 i 100% za M18. U odnosu na alocirana sredstva isplaćeno je za započete operacije: 73% za M1, 75% za M2, 86% za M4, 92% za M6, 56% za M16 i 100% za M18.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2B „Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 2B, su: 1.1.3., 2.1.4. i 6.1.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa TOP-ova ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T5):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR RH za plan razvoja poslovanja/ulaganja za mlade poljoprivrednike, sa ciljanom vrijednosti od 1,14%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih korisnika koji su dobili potporu za započete operacije iz TOP-a 6.1.1. Do kraja 2024. godine potporu je dobilo 1.796 mladih poljoprivrednika, što je 1,12% ukupnog broja poljoprivrednika

(157.450 poljoprivrednih gospodarstava na razini početka provedbe PRR RH prema službenim statističkim podacima) odnosno 98% od postavljenog cilja.

Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 2B odobreno je: 185% za M1, 244% za M2 i preko 90% za M6. U odnosu na alocirana sredstva isplaćeno je za započete operacije: 71% za M1, 73% za M2 i 88% za M6. U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, odobreno je 94% te je isplaćeno 88%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2C „Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 2C su: 4.3.3., 8.6.1. i 8.6.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su dva specifična pokazatelja cilja, koja nisu predefinjirana provedbenom Uredbom (EU) br. 808/2014:

- ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u šumarstvu, sa ciljanom vrijednosti od 137.309.685,00 EUR.

- ukupna duljina (re)konstruirane šumske ceste, sa ciljanom vrijednosti od 150 km.

Za izračun pokazatelja, ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u šumarstvu, koristi se iznos ukupnog ulaganja (EU i HR sredstva za prihvatljive izdatke) kroz tipove operacija 8.6.1. i 8.6.2. Do kraja 2024. godine za TOP-ove 8.6.1. i 8.6.2. isplaćeno je 275 korisnik sa ukupnim prihvatljivim ulaganjem od 113.955.456 EUR za započete projekte (od čega je do kraja 2024. godine 43 projekata u iznosu od 4.119.838 EUR financirano putem financijskih instrumenata), što je 82,99% od postavljenog cilja.

Za izračun pokazatelja ukupna duljina (re)konstruirane šumske ceste koristi se informacija o projektima koji su dobili potporu kroz TOP 4.3.3. Do kraja 2024. godine za TOP 4.3.3. bilo je isplaćeno 38 korisnika te je vrijednost pokazatelja 144,76 km što je 96,51% % od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3A „Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 3A, a provodili su se do kraja 2023. godine su: 3.1.1., 3.2.1., 4.2.1. 9.1.1, 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3., 14.1.4., 14.1.5. i 16.4.1. Do kraja 2024. godine nije se provodio TOP 1.1.4.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T6):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama, sa ciljanom vrijednosti od 0,32%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih korisnika koji su dobili potporu za operacije koje su pokrenute iz M3, M9 i TOP-a 16.4.1. Do kraja 2024. godine potporu su dobila 363 poljoprivredna gospodarstva kroz M3, M9 i TOP 16.4.1 što je 72,60% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za ŽP 3A, do kraja 2024. godine ukupno je ugovoreno 100% dok je isplaćeno 84%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3B „Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima“

Unutar ŽP 3B programirani su i tipovi operacija 5.2.1., 5.2.2., M17, M21 i M22.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T7):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u aktivnostima upravljanja rizicima, sa ciljanom vrijednosti od 8,89%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih gospodarstava iz M17. Do kraja 2024. godine potporu je dobilo 16.940 gospodarstava što je 10,76% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava, odnosno preko 100% postavljenog cilja.

Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 3B odobreno je: 94% za M5, 100% za M17 i 101% za M21 i M22. U odnosu na alocirana sredstava isplaćeno je za započete operacije: 83% za M5, 100% za M17 i M21 te 101% za M22. U odnosu na ukupno alocirana sredstava za ovo žarišno područje, odobreno je 98% te je isplaćeno 94%.

PRIORITET 4 „Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom“

TOP-ovi programirani pod ovim prioritetom direktno doprinose jednom od sljedećih žarišnih područja:

4A „Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000. i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivrede velike prirodne vrijednosti, kao i stanja europskih krajobrazza“

4B „Bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima“

4C „Sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom“

Tipovi operacija koji su programirani pod P4: 1.1.1., 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1., 8.5.1., 8.5.2., 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9., 10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1., 11.1., 11.2., 13.1., 13.2. i 13.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom prioritetu, u PRR RH definirano je šest pokazatelja cilja (3 za poljoprivredu – T9, T10, T12 te 3 za šumarstvo – T8, T11, T13):

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost i/ili očuvanje krajobrazza (žarišno područje 4A), sa ciljanom vrijednosti od 9,88%,

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama (žarišno područje 4B), sa ciljanom vrijednosti od 12,92%,

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C), sa ciljanom vrijednosti od 12,16%,

- postotak šuma/drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost (žarišno područje 4A), sa ciljanom vrijednosti od 0,13%,

- postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama (žarišno područje 4B), sa ciljanom vrijednosti od 0,13%,

- postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C), sa ciljanom vrijednosti od 0,13%.

Za izračun ovih pokazatelja koristi se broj ugovorenih hektara s obzirom na doprinos tipova operacija žarišnim područjima 4A, 4B, 4C, a u skladu s PRR RH, tablicom 11.4.

Ostvareno je preko 100% postavljenog cilja za T9, T10 i T12 u zadnjoj godina zaprimanja zahtjeva (2022. godini) te su vrijednosti ostvarenja navedene u godišnjem izvješću za 2023. godinu. Tijekom 2024. godine su se nastavile isplate za one zahtjeve čija višegodišnja obveza nije završila u 2022. godini.

Za izračun pokazatelja T8, T11, T13 (pokazatelji vezani uz šumarstvo) koristi se fizička površina (hektari) iz tipa operacije 8.5.1. Do kraja 2024. godine isplaćeno je 287 projekta koja su započela u okviru tipa operacije „Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura“. Ukupna površina obuhvaćena konverzijom je 3.375,70 ha, što je 100% postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za P4, ugovoreno je 99%, te je isplaćeno 97%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5C „Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva“

TOP-ovi 4.1.3. i 4.2.2. koji su programiran pod ŽP 5C, provodili su se do kraja 2024. godine.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T16):

- ukupno ulaganje u proizvodnju obnovljive energije, s ciljanom vrijednosti od 110.691.525,32 EUR.

Za izračun pokazatelja koristi se ukupno ulaganje za potpuno isplaćene operacije iz TOP-a 4.1.3 i 4.2.2. Do kraja 2024. godine isplaćena je potpora za 351 projekt s ukupnim iznosom prihvatljivog ulaganja od 73.004.318 EUR što je 55,42% od postavljenog cilja. Kroz financijske instrumente je do kraja 2023. godine kroz TOP 4.1.3. financiran 1 projekt u iznosu od 56.091 EUR.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5D „Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 5D, su: 4.1.2., 10.1.2., 10.1.14. i 10.1.17. (koji se počeo provoditi putem jedinstvenog zahtjeva u 2021. godini.)

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su dva pokazatelja cilja (T17, T18):

- postotak uvjetnih grla na koji se odnose ulaganja u stočarstvo, s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka, sa ciljanom vrijednosti od 9,31%,

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem smanjenja emisije stakleničkih plinova i/ili amonijaka, sa ciljanom vrijednosti od 4,56%.

Za izračun pokazatelja T17 koristi se ukupan broj uvjetnih grla obuhvaćen ulaganjem kroz TOP 4.1.2., dok se za izračun pokazatelja T18 koristi površina na kojoj se provode TOP-ovi iz M10, a koji doprinose ŽP 5D u skladu sa PRR RH, tablicom 11.4.

Putem TOP-a 4.1.2., 156.541 uvjetnih grla je obuhvaćeno ulaganjem za isplaćene i započete projekte odnosno 15,34% od ukupnog broja uvjetnih grla, što znači da je postignuto preko 100% postavljenog cilja.

Ostvareno je preko 100% postavljenog cilja za T18 u zadnjoj godina zaprimanja zahtjeva (2022. godini) te su vrijednosti ostvarenja navedene u godišnjem izvješću za 2023. godinu. Tijekom 2024. godine su se nastavile isplate za one zahtjeve čija višegodišnja obveza nije završila u 2022. godini.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 5D ugovoreno je 95% i to prvenstveno putem mjere 4. U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, isplaćeno je 85% (tablica 1.c.10.).

ŽARIŠNO PODRUČJE 5E „Poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu“

Pod ŽP 5E programiran je samo TOP 10.1.7.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T19):

- postotak poljoprivrednog i šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju, koji doprinose pohrani ili sekvestraciji ugljika, s ciljanom vrijednosti od 0,53%.

Za izračun pokazatelja T19 koristi se površina na kojoj se provode TOP-ovi iz M10, a koji direktno (TOP 10.1.7.) ili indirektno doprinose (TOP 10.1.2., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6. i 10.1.8.) ŽP 5E, u skladu s PRR RH, tablicom 11.4.

Ostvareno je preko 100% postavljenog cilja za T19 u zadnjoj godina zaprimanja zahtjeva (2022. godini) te su vrijednosti ostvarenja navedene u godišnjem izvješću za 2023. godinu. Tijekom 2024. godine su se nastavile isplate za one zahtjeve iz 2023. godine čija višegodišnja obveza nije završila u 2022. godini.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP, apsorpcija je oko 100% (tablica 1.c.11.).

ŽARIŠNO PODRUČJE 6A „Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta“

TOP-ovi programirani pod ŽP 6A: TOP 6.2.1., TOP 6.4.1 i TOP 8.6.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T20):

- radna mjesta stvorena u projektima za koje je dodijeljena potpora, sa ciljanom vrijednosti od 1.200.

Za izračun pokazatelja (T20) koristi se broj radnih mjesta stvoren putem provedbe operacija u sklopu M6 i M8, koje doprinose ovom ŽP.

Do kraja 2024. kroz TOP 6.2.1. i 6.4.1. isplaćeno je 977 projekata (započetih) te se očekuje ostvarenje 1.063 radnih mjesta, što je 90% od ciljane vrijednosti.

Kroz financijske instrumente je do kraja 2024. godine kroz TOP 6.4.1. financirano 30 projekata u iznosu od 1.721.398 EUR.

ŽARIŠNO PODRUČJE 6B „Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 6B su: 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1., 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su tri pokazatelja cilja (T21, T22, T23):

- postotak ruralnog stanovništva obuhvaćenog strategijama lokalnog razvoja, sa ciljanom vrijednosti od 66,62%,

- postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture, sa ciljanom vrijednosti od 41,64%,

- radna mjesta stvorena u projektima za koje je dodijeljena potpora (LEADER), sa ciljanom vrijednosti od 200.

Za izračun pokazatelja T21 koristi se ukupan broj stanovnika u području odabranih LAG-ova, dok se za izračun pokazatelja T22 koristi ukupan broj stanovnika koji ima koristi od poboljšanih usluga zahvaljujući provedbi M7. Kroz mjeru 19 ukupno su odabrane/selektirane 54 lokalne akcijske grupe (LAG-ovi), čije područje obuhvaća 2.446.694 stanovnika, odnosno 68% ruralnog stanovništva RH, što je preko 100% od ciljane vrijednosti. Vrijednost pokazatelja T21 okvirno je procijenjena temeljem planiranog broja odabranih LAG-ova za razdoblje 2014.-2020. (planirano je povećanje u odnosu na broj odabranih LAG-ova unutar IPARD-a) i prosječnog broja stanovnika LAG-a iz IPARD razdoblja (33.000 stanovnika). Povećanju broja stanovnika koje pokrivaju LAG-ovi pridonijelo je i povećanje broja jedinica lokalne samouprave koje LAG-ovi obuhvaćaju u programskom razdoblju 2014.-2020. Slijedom svega navedenoga već u 2016. godini pokazatelj T21 je ostvaren te je dostigao svoju maksimalnu vrijednost u programskom razdoblju 2014.-2020.

U okviru M7, približno 1.470.000 stanovnika potencijalno može imati koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture, a što je 98% ciljane vrijednosti (T22).

Projekti iz lokalnih razvojnih strategija počeli su se provoditi u 2018. godini. Do kraja 2024. godine je vrijednost ostvarenja pokazatelja za T23 = 166 radnih mjesta, a što je 83% od ciljane vrijednosti.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 6B odobreno je 107%, a ukupno je isplaćeno na kraju godine 84%.

AKTIVNOSTI VREDNOVANJA u 2024.

Usluga terenskog prikupljanja podataka o čestim vrstama ptica na poljoprivrednim staništima uz izračun zajedničkog poljoprivredno-okolišnog pokazatelja broj 35 „Indeks populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednom zemljištu“ za 2024. i 2025. godinu

Dvogodišnji projekt usluge terenskog prikupljanja podataka o čestim vrstama ptica na poljoprivrednim staništima za razdoblje 2024. – 2025. godina nastavak je istoimenog projekta za prethodno trogodišnje razdoblje, 2021. – 2023. godina pokrenut s ciljem nastavljenog kontinuiranog praćenja stanja čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima uz izračun zajedničkog poljoprivredno-okolišnog pokazatelja broj 35 „Indeks populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima. Indeks čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima jedan je od osnovnih okolišnih pokazatelja (C.35) kojim se mjeri i procjenjuje utjecaj poljoprivredne politike i prakse u EU na prirodne sastavnice. Svake godine, na istim kvadrantima, prebrojavaju se ptice standardnom ornitološkom metodom istraživanja. U 2024. godini podaci su prikupljeni na 67 kvadranta veličine 10 × 10 km, obuhvaćajući ukupno 134 transekta i 1206 točaka prebrojavanja. Prikupljeni su podaci za sve zabilježene vrste ptica, s posebnim naglaskom na 28 vrsta poljoprivrednih staništa koje čine hrvatski Farmland Bird Index (FBI). Uz ptice, na svakoj je točki kartirano i stanište. Vrijednost zbirnog godišnjeg indeksa za 2024. iznosila je 82, što predstavlja umjereni pad od 18 % u odnosu na početnu 2015. godinu. Razvoj indeksa u narednim godinama uspoređuje se s rezultatima iz 2015. godine.

Rad Evaluacijske radne skupine uključujući izgradnju kapaciteta

Evaluacijska radna skupina nastavila je s radom i u 2024. godini te je i održan redoviti sastanak u veljači 2024. godine.

Članovima ERS predstavljen je pregled stanja provedbe PRR RH, predstavljene su aktivnosti vrednovanja u odnosu na prethodni sastanak te plan aktivnosti za razdoblje 2024.-2026. godinu. U prosincu 2024. godine su s članovima

Evaluacijske radne skupine provedene konzultacije oko projektnog zadatka za ex-post vrednovanje PRR-a čije ugovaranje je planirano za II. kvartal 2025. godine.

- Radionica dobre prakse u Hrvatskoj

Radionica dobre prakse „Procjena generacijske obnove u strateškim planovima ZPP-a“ održana je u ožujku 2024. godine u Zagrebu u suradnji s European Evaluation Helpdesk-om za ZPP, a u organizaciji ministarstva nadležnog za poljoprivredu Republike Hrvatske.

Cilj ove radionice je bio razmjena međusobnih iskustava i ideja u vezi s procjenom generacijske obnove, uključujući perspektivu rodne ravnopravnosti kako bi se države članice pripremile za buduće evaluacije ove teme. Također, ciljevi radionice bili su usmjereni na:

- podizanje evaluacijskog znanja dionika uključenih u evaluaciju generacijske obnove u kontekstu strateških planova ZPP-a;
- razmjenu praktičnih iskustava iz prošlih evaluacija generacijske obnove, na regionalnoj ili nacionalnoj razini, uključujući perspektivu rodne ravnopravnosti gdje je to moguće;
- pružanje prilike za umrežavanje i utvrđivanje potreba za daljnjom podrškom upravljačkim tijelima, mrežama ZPP-a i evaluatorima u vezi s okvirom evaluacije za procjenu generacijske obnove, uključujući njegovu dimenziju rodne ravnopravnosti.

Na radionici je sudjelovalo 100-tinjak sudionika, predstavnika europskog Helpdeska za evaluaciju, predstavnika Europske komisije i predstavnika svih država članica Europske unije i dala je priliku upravljačkim tijelima, mreži ZPP-a, agencijama za plaćanje, stručnjacima za evaluaciju na razini EU-a, predstavnicima LAG-ova i drugim dionicima evaluacija u državama članicama priliku za međusobnu razmjenu informacija. Ujedno se naglašava kako je ovo po prvi put da je takva radionica održana u Hrvatskoj.

- Nastavak aktivnosti jačanja kapaciteta vezanih uz aktivnosti praćenja, izvještavanja i evaluacije LEADER pristupa

U suradnji sa stručnjakom za Hrvatsku ispred Evaluation Helpdeska je u studenome 2024. godine održana radionica jačanja kapaciteta na temu evaluacija LEADER pristupa u programskom razdoblju 2023.-2027., kao i evaluacija na razini LAG-a. Radionici je prisustvovalo oko 140 sudionika iz gotovo svih 56 LAG-ova iz Republike Hrvatske koji su odabrani za razdoblje 2023.-2027. Informacija i materijali s radionice su javno dostupni putem poveznice <https://ruralnirazvoj.hr/u-sibeniku-odrzana-radionica-za-lag-ove/>

AKTIVNOSTI ZA UČINKOVITU PROVEDBU PRR RH u 2024.

Jedanaeste izmjene Programa podnesene Europskoj komisiji krajem 2023. godine odobrene su u ožujku 2024. godine.

Dana 30. prosinca 2024. godine podnesene su dvanaeste izmjene Programa Europskoj komisiji. U odnosu na prethodnu verziju 12.1., prijedlogom izmjena Programa uvedena je nova mjera M23 za pomoć poljoprivrednicima koji su pogođeni prirodnim nepogodama; u cilju iskorištenja preostalih sredstava u okviru EAFRD i EURI fonda predložena je realokacija između mjera i povećanje alokacije na mjerama gdje postoji potreba za povećanjem (pr. M10 i M17) i mjerama koje, s obzirom na blizinu kraja roka za korištenje sredstava, imaju potencijal iskorištenja (FI i TP, za EURI M4). Navedena izmjena odobrena je u 2025. godini.

U 2024. godini objavljen je jedan natječaj iz PRR-a (TOP 5.2.1.), ukupna alokacija natječaja iznosila je 5.000.000 EUR. Svrha natječaja je bila dodjela potpore za obnovu poljoprivrednog potencijala narušenog prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima (zlatna žutica) koji su nastali od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine kako bi se osigurao nastavak i održivost poljoprivredne proizvodnje.

AKTIVNOSTI MREŽE ZA RURALNI RAZVOJ u 2024.

Tijekom 2024. godine provedene su aktivnosti kojima se radilo na provedbi akcijskog plana te ciljeva Mreže. U nastavku se navodi popis poduzetih aktivnosti koje je organizirala/suorganizirala Mreža u 2024. godini, odnosno popis aktivnosti/događaja na kojima su sudjelovali predstavnici tajništva Mreže.

Poduzete aktivnosti u 2024. godini:

- Održana je sjednica novog Upravljačkog odbora Mreže
- Redovno su ažurirane mrežne stranice nrm.hr za jednostavniju pretragu informacija članovima Mreže i općoj javnosti
- Tajništvo Mreže je sudjelovalo u aktivnostima povećanja sudjelovanja dionika u provedbi Programa, poboljšanja kvalitete provedbe Programa i informiranja šire javnosti, kao i informiranju dionika o mogućnostima iz Strateškog plana ZPP-a
- Tajništvo Mreže sudjelovalo je u organizaciji aktivnosti edukacija/radionica za LAG-ove
- Sudjelovanje na Skupštini EU ZPP Mreže
- Sudjelovanje u radu subgroups u okviru EU ZPP Mreže te
- Sudjelovanje u ostalim obavezama vezanim uz rad EU ZPP Mreže:
- Communication Cluster
- National Networks Communication
- CE Cluster
- Atlantic Cluster
- Mediterranean Cluster

AKTIVNOSTI PROMOCIJE u 2024.

Promotivne aktivnosti vezane uz implementaciju komunikacijskih aktivnosti u 2024. godini provodile su se kontinuirano tijekom cijele godine korištenjem različitih komunikacijskih alata u cilju promoviranja Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.- 2020. (dalje u tekstu: PRR RH) i Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike 2023.-2027. (dalje u tekstu SP ZPP).

Aktivnosti promidžbe najintenzivnije su se odvijale uoči raspisivanja pojedinih natječaja, a posebice za kampanju izravnih plaćanja i IAKS mjera te obveza koje iz njih proizlaze. Ukupno je tijekom izvještajnog razdoblja održano preko 28 radionica i to za: podnošenja Jedinstvenog zahtjeva (izravna plaćanja i IAKS mjere ruralnog razvoja), komunikaciju o prijedlozima drugih izmjena SP ZPP, potporu za EIP operativne skupine, potporu za male poljoprivrednike, projekte izgradnje/rekonstrukcije nerazvrstanih cesta, za LAG-ove (LEADER operativna pravila), ograničenje u gospodarenju šumama te korištenje obnovljivih izvora energije. Izmjene SP ZPP tijekom 2024. uključile su proces savjetovanja s dionicima, a krajem godine u tijeku su bile i konzultacije s predstavnicima poljoprivrednika, tijelima državne uprave, komorama, znanstvenim i stručnim institucijama te ostalom zainteresiranom javnosti oko pripreme trećih izmjena SP ZPP-a. Na radionicama je sudjelovalo preko 1400 potencijalnih korisnika. Izrađene su 3 brošure za kampanju Izravnih plaćanja i IAKS (tisak 1200 komada) koje su, između ostalog, distribuirane na terenu uključujući 31. Jesenski međunarodni bjelovarski sajam te CroAgro, Međunarodni sajam poljoprivrede, poljoopreme i mehanizacije.

Mrežna stranica www.ruralnirazvoj.hr jedan je od najvažnijih komunikacijskih alata te bilježi iznimnu posjećenost. Za period izvještavanja zabilježeno je 1.362.916 pregleda web stranice ruralnirazvoj.hr od strane ukupno 192.645

korisnika. Korisnici su zabilježili ukupno 469.654 sesija, što je 2.9 sesija po korisniku. Prosječno trajanje sesije iznosilo je 4 minute.

Najposjećenije stranice uz naslovnu stranicu su Natječaji (186.609), 73.12. Ulaganja – Potpora malim poljoprivrednicima (52.418), Intervencije (49.011), Natječaj za provedbu intervencije 73.12. Potpora malim poljoprivrednicima (43.004), Natječaj za provedbu intervencije 73.10. Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju, Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2023. – 2027.

Kada promatramo izvor prometa na web stranici ruralnirazvoj.hr najviše korisnika dolazi putem Google tražilice (119.810), putem facebook-a (7.712) poljoprivreda.gov.hr (5.272) te apprrr.hr, eufondovi.gov.hr, savjetodavna.hr.

Za promidžbu su intenzivno korišteni mrežna stranica ruralnirazvoj.hr te društvene mreže (Facebook, Twitter i LinkedIn.).

Na kraju godine stranica Facebook PRR RH/SP ZPP imala je 13.729 pratitelja, najviše u dobi od 25 do 44 godina. U razdoblju od siječnja 2024. godine do prosinca 2024. godine bilo je 147 objava, doseg Facebook stranice je 111.529, broj posjeta stranici je 21.781.

Odgovori na upite odvijaju se kontinuirano, ovisno o dinamici objavljivanja natječaja, a objavljeni su na mrežnoj stranici uz pojedine natječe.

Osim navedenog provodile su se kampanje na 38 radijskih postaja i to:

- ožujak: promocija oznake Dokazana kvaliteta
- kolovoz: podsjetnik poljoprivrednicima za obveze izobrazbe iz SP ZPP-a i informiranje šumoposjednika o intervenciji 72.01 72.01. AREA NATURA 2000 Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama
- studeni/prosinac: Dokazana kvaliteta, EU oznake kvalitete i Poljoprivrednici/izobrazba

Oznaka "Dokazana kvaliteta" je također tijekom godine promovirana i kroz oglašavanje u 14 tiskovina i 12 portala.

Pozivni centar namijenjen informiranju potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja SP ZPP djeluje kontinuirano kroz godinu.

Također, medijska prisutnost SP ZPP ogledala se u gostovanjima čelnika i drugih predstavnika Upravljačkog tijela u specijaliziranim poljoprivrednim televizijskim emisijama i središnjim informativnim emisijama medijskih kuća.